

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2022-078

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 20 december 2022
Zaaknummer Z/22/437183 /ADV/22/1133598
Onderwerp Spreidingswet en huisvesting & integratie statushouders
Portefeuillehouder S. Bijl en L. van Riswijk

Contactpersoon Zwanet van Kooten
E-mail z.vanKooten@zevenaar.nl
Telefoon 06 - 21975497

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

In een eerder stadium bent u geïnformeerd over de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne op 3 opvanglocaties in de gemeente Zevenaar en de nareizigers van statushouders in hotel Zevenaar. Het college informeert u met deze raadsinformatiebrief over de voortgang en de ontwikkelingen op het terrein van de opvang van vluchtelingen en de huisvesting en integratie van statushouders.

Kernboodschap

Door oorlog, honger of onderdrukking zijn veel mensen op de vlucht en zoeken opvang in veilige landen. Sinds dit jaar heeft Nederland te maken met een toename van vluchtelingen. Redenen hiervoor zijn de oorlog in Oekraïne en dat als gevolg van het afnemen van de coronapandemie meer vluchtelingen asiel aanvragen. Deze ontwikkelingen hebben een groot effect op de asielketen en de benodigde opvang van vluchtelingen. Ook binnen de gemeente Zevenaar is dit het geval. De gemeente wil vluchtelingen op een humane manier opvangen en draagt hierin op verschillende manieren haar steentje bij. Ook het Kabinet heeft een aantal maatregelen, zoals de spreidingswet, in voorbereiding.

Context

- ☒ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Collegeprogramma
- ☐ Motie/amendement/toezegging
- ☐ Anders, namelijk

Inhoudelijke boodschap

Alle gemeenten hebben een taak om vluchtelingen en statushouders op te vangen. Het college van B&W heeft zich als doel gesteld om op basis van taakstellingen, vluchtelingen en statushouders humane opvang en huisvesting te bieden. In verband met onder andere de gespannen huizenmarkt en niet toereikende gezondheidszorg is dit een grote opgave. Toch is het gelukt om met de nodige inspanning en medewerking van organisaties aan de verschillende vragen en taakstellingen tegemoet te komen. Hierbij moet worden aangetekend dat de uitdagingen en opgaven voor 2023 nog hoger zijn en dat de gemeente hierop voortdurend moet anticiperen.

Spreidingswet

De asielketen zit (nog steeds) verstopt. Er is een hoge instroom van asielzoekers en weinig door- en uitstroom waardoor asielzoekerscentra vol zitten. De omstandigheden in de asielzoekerscentra zijn mede daardoor slecht. Asielzoekers die een verblijfstatus hebben moeten lang wachten om uit te stromen naar een woning vanwege de druk op de (sociale) woningmarkt. Er is een nieuwe wet in de maak waarmee het gemakkelijker wordt om gemeenten te verplichten asielzoekers op te vangen. Deze wet heet 'Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen' en wordt ook wel de spreidingswet genoemd.

Nederland is op basis van internationale en Europeesrechtelijke verplichtingen verplicht om asielzoekers opvang te bieden. Het Rijk is verantwoordelijk voor de opvang van asielzoekers. Het COA voert dit in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid uit. In verband met de verstopte asielketen heeft het Rijk een beroep gedaan op gemeenten om asielzoekers op te vangen. Tegelijkertijd is er geen wettelijke taak voor gemeenten om de opvang van asielzoekers door het COA in gemeenten mogelijk te maken. Dit wetsvoorstel wil een einde maken aan deze situatie door gemeenten ook een expliciete wettelijke taak te geven bij de opvang van asielzoekers. Tevens wil het kabinet met dit wetsvoorstel komen tot een meer evenwichtige verdeling van asielzoekers over gemeenten.

De VNG heeft naar aanleiding van het wetsvoorstel een eerste uitvoeringscan uitgevoerd en een consultatieronde onder haar leden, de gemeenten, gehouden. Zij concludeert dat een spreidingswet nodig is om structureel uit de opvangcrisis te komen. De spreidingswet zoals deze nu voorligt draagt echter niet bij aan een duurzame en stabiele situatie met voldoende opvangplaatsen voor asielzoekers. De wet is complex en onnavolgbaar, zorgt voor vertraging en bevordert niet de evenwichtige spreiding die het beoogt. De VNG wil op korte termijn in gesprek met het kabinet om te komen tot een slagvaardigere 'Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen'. Het wetsvoorstel wordt voor behandeling aan de Raad van State voorgelegd.

Taakstelling huisvesting statushouders

Elk half jaar stelt de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid de taakstelling huisvesting statushouders vast. Deze taakstelling geldt voor elke gemeente in Nederland en is qua hoogte afgestemd op de grootte van de gemeente. Gemeente Zevenaar pakt deze taakstelling in goed overleg met de woningcorporaties op.



De taakstelling die de gemeente Zevenaar voor 2022 opgelegd heeft gekregen is volbracht. De taakstelling voor 2022 was als volgt opgebouwd:

Restant 2021: 18

1^e helft 2022: 25

2^e helft 2022: 34

Totaal 2022: 77

De uitvoering van de huisvestingstaakstelling is als gevolg van de knelpunten op de woningmarkt voor alle partijen (woningcorporaties, vluchtelingenwerk en gemeente) een grote opgave. Het is gelukt om aan deze taakstelling, inclusief achterstand 2021, te voldoen. Dit betekent dat de corporaties en Vluchtelingenwerk met de nodige inzet en creativiteit zich van deze taak hebben gekweten. Voor de eerste helft van 2023 is de taakstelling landelijk vastgesteld op 21.200 te huisvesten statushouders. Voor de gemeente Zevenaar komt dit neer op 54. Dit is een grote uitdaging voor de organisaties om dit voor elkaar te krijgen en vraagt om alternatieve oplossingen om hieraan te voldoen, wetende dat verschillende prioritaire doelgroepen op de woningmarkt met elkaar 'in concurrentie' zijn.

Vluchtelingenwerk

Met de huisvesting van statushouders in onze gemeente hebben we ook een verantwoordelijkheid ten aanzien van inburgering. Met de nieuwe Wet inburgering die sinds 1 januari 2022 in werking is getreden worden de kansen van statushouders om op een snelle en volwaardige manier mee te doen in de maatschappij vergroot. In het inburgeringstraject worden het leren van de taal en participatie gecombineerd. De statushouder krijgt bij haar/zijn inburgeringstraject in de gemeente Zevenaar maatschappelijke begeleiding door Vluchtelingenwerk.

In 2022 en daarvoor werd maatschappelijke dienstverlening inhoudelijk en financieel via een subsidiebeschikking geregeld tussen de gemeente Zevenaar en Vluchtelingenwerk. Voor 2023 is er gekozen voor een overeenkomst van opdracht waarin de afspraken en te behalen resultaten vastgelegd worden. Als gemeente houden we zo meer regie op het inburgeringsproces en kunnen we meer sturen op resultaat.

Opvang vluchtelingen uit Oekraïne

Zoals bekend biedt de gemeente Zevenaar in de drie gemeentelijke opvanglocaties 187 plekken aan. Daarnaast worden bij particulieren circa 40 vluchtelingen opgevangen. In samenwerking met de Regionale Sociale Dienst de Liemers en het Werkgeversservicepunt worden regelmatig banenmarkten georganiseerd om vluchtelingen te bemiddelen naar werk. Veel Oekraïners zijn inmiddels aan het werk. Ook is het mogelijk om Nederlandse les te volgen om zich zo op bijvoorbeeld de werkvloer verstaanbaar te maken. Met ingang van 9 januari a.s. krijgen de basisschoolleerlingen les in het pand van de voormalige Volksuniversiteit in Zevenaar. Met het aanbieden van de opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen voldoet de gemeente aan de taakstelling van de Veiligheidsregio.

Opvang nareizigers in Hotel Zevenaar

Het contract tussen het COA en de eigenaar van Hotel Zevenaar is onlangs verlengd. Nareizigers verblijven voor een zo kort mogelijke periode in het hotel in afwachting van definitieve huisvesting bij de referent (gezinlid met een status). Er is sprake van een goede doorstroom van nareizigers naar de referenten.

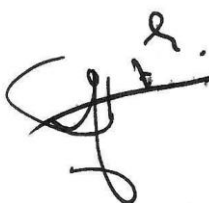
Communicatie en vervolgproces

Zodra er ontwikkelingen zijn die van belang zijn voor de opvang van vluchtelingen wordt u daarover geïnformeerd. Daarnaast is er een algemene pagina aangemaakt op www.zevenaar.nl. Deze wordt continu aangevuld met actuele informatie. Hierop staat ook hoe inwoners kunnen helpen. Overige communicatie vindt plaats via de andere gemeentelijke kanalen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Danielle Jansen', written in a cursive style.

Danielle Jansen
secretaris

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Lucien van Riswijk', written in a cursive style.

Lucien van Riswijk
burgemeester